

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת
יונתן מישרקי
ארז מלול
סימון מושיאשוילי
משה רוט
עמית הלוי
יוסף טייב
רון כץ

4702/25/פ

הצעת חוק בתי קברות צבאיים (תיקון – כתיבת האותיות הי"ד על מצבת חלל), התשפ"ד–2024

1. תיקון סעיף 5 בחוק בתי קברות צבאיים, התש"י–1950¹, בסעיף 5(ג), במקום "באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת" יבוא "באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת; ואולם, הרשות המוסמכת תאשר לכלול את הכיתוב "הי"ד" על מצבה צבאית, לבקשת קרובו של חייל שנפטר ועל דעת שאר הקרובים".

דברי הסבר

ביום י"ד באייר התשפ"ד (22 במאי 2024), במהלך מלחמת חרבות ברזל, נפל סרן ישראל יודקין הי"ד, לוחם בחטיבת כפיר, בצפון רצועת עזה.

בני המשפחה שעלו לקברו במלאת 30 יום לנפילתו, גילו כי משרד הביטחון לא אישר את בקשתם לכתוב על המצבה את המילים "הי"ד" לצד שמו. בשל כך, המצבה נותרה ריקה ללא שם, תאריך או פרטים על נסיבות הקרב שבו נפל.

בעקבות פניית המשפחה למשרד הביטחון בנושא, נמסר להם כי הוספת כיתוב זה לצד שמו של החלל אינה אפשרית, מכיוון שמערכת הביטחון פועלת לפי "כללי האחידות". תשובה פוגענית זו ניתנה תוך חוסר התחשבות באבלה העמוק של המשפחה.

השאלה האם יש לאפשר למשפחה שכולה של חייל שנפל, תוספת של ביטוי אישי במסגרת הכיתוב שעל גבי מצבתו, קיבלה ביטוי רחב בדנג"ץ 3299/93 ש' ויכלסבאום ואח' נ' שר הבטחון ואח', וכפי שנימק

¹ ס"ח התש"י, עמ' 258.

השופט מצא בפסק הדין :

"לבני אדם רבים יש צורך להביע את רחשי ליבם בכתב, על גבי מצבות יקיריהם שהסתלקו, וצורך זה - שקשה מאוד לכובשו או לדכאו - קיים גם בקרב משפחותיהם של חיילים שנפלו. מצורך זה אי אפשר להתעלם, ויש להביאו בחשבון בקביעת תבניתן של מצבות החיילים. איזון ראוי בין קיום האחידות בעינה לבין התחשבות ברצונו האישי של הפרט ליתן ביטוי אישי לכאבו, עשוי להביא לקביעת מתכונת אחידה שבגדרה יינתן לפרט להביע את רחשי ליבו".

על כן, מוצע להורות לרשות המוסמכת, המאשרת את בקשות קרובי משפחתו של חייל שנפטר לכיתוב אישי על מצבות צבאיות, לאשר בקשות הכוללות את הכיתוב "הי"ד". כך, ניתן יהיה לאפשר למשפחות השכולות לבטא את כאבן בצורה אישית ומכובדת, תוך שמירה על כבוד הנופלים וזכרם.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ה בסיוון התשפ"ד (01.07.2024)